

המדינה: יש לאשר הכנסת אניית אמוניה לצרכי המשק

מסמך שהגישה המדינה לבית המשפט העליון כולל בקשה לאישור הגעת אניית אמוניה כדי להיענות לצרכי כלל המשק ■ המסמך כולל הערכה כללית ביותר של סבירות נמוכה לפיגוע באניה, שהציג המל"ל, אולם ללא פירוט עמדות הגופים האחראים להערכה ולמיגון, או הנמקותיהם

מאת: [אורה קורן](#) 07.04.2017 13:00

המדינה הגישה היום (ו') לבית המשפט העליון את עמדתה, המבוססת על עמדת המשרד להגנת הסביבה, לפיה יש לאשר הכנסה של אניית אמוניה לנמל חיפה כדי לאפשר למשק להתארגן לחלופות. האניה תכיל 11 אלף טונה אמוניה, 94% ממנה לתעשיית הדשנים (חיפה כימיקלים וכיל) והשאר לכלל המשק.

בית המשפט יצטרך להחליט, אם הוא מקבל את הניתוח לגבי צרכי המשק. לצורך זה ביקש מהתאחדות התעשיינים להגיש עד אתמול את ניתוח הצרכים לפי סעיפים שפרט. בדיון האחרון בבית המשפט העליון, ההערכה היתה כי המשק אינו זקוק לאמוניה, וכי מי שלא התארגן לכך – האחריות נופלת עליו ובמיוחד על חברת חיפה כימיקלים. לאחר שיגבש עמדתו בדבר נחיצות האמוניה למשק יבחן בית המשפט את הסכנות הכרוכות בכך לבטחון תושבי חיפה והסביבה. ספק אם יוכל להסיק מסקנות מהעמדה שהציג המל"ל, ויתכן שידרוש פירוט נוסף של נימוקים ומיגון עמדות הגופים האחראים להערכת המודיעין ולמיגון האניה. רק לאחר מכן יוכל לבסס קביעה מעוגנת בנתונים, אם לאשר יבוא אמוניה, ואם כן – באיזו כמות.

"מתן האישור נחוץ לשם העמדת תקופת התארגנות הנדרשת למשק בכללותו ולתעשיית הדשנים בכלל זה", ציינה הודעת המדינה. מקורות ממשלתיים אישרו, כי משרד הבריאות לא ביקש יבוא אמוניה, ובדיקה שערך המשרד להגנת הסביבה העלתה, כי בניגוד לעמדה קודמת שהציג לבית המשפט, פעילות בתי חולים לא תיפגע אם לא תגיע החודש אניית אמוניה חדשה.

החלופות שהציע המשרד להגנת הסביבה כוללים "חלופה שנבחנה במעמד צד אחד" שלא פורטה, שתיתן מענה לכלל צרכי המשק כולל תעשיית הדשנים (בעיקר חיפה כימיקלים וכיל). בעבר פורסם על אפשרות יבוא דרך ירדן, ויתכן שחלופה זו עוסקת בכך. חלופות רלוונטיות מבחינה בטיחותית כוללת יבוא באניה קטנה ואיחסון במכל מוקטן, או יבוא באניה קטנה והזרמה ישירה למפעלים (מדובר בחיפה כימיקלים ודשנים). לגבי החלופה של יבוא באיזוטנקים דרך הנמלים קבע המשרד להגנת הסביבה כי היא המסוכנת ביותר ולכן נפסלה.

צריכת האמוניה לחודש כוללת 7,200 טונה לחיפה כימיקלים, 1,860 טונה למפעלי כיל (רותם, דשנים וברום), 345 טונה לשאר המשק.

פיקוד העורף, האחראי על התגוננות אזרחית, צירף לעמדת הממשלה תצהיר לפיו הוא מתייחס אך ורק לארוע של מלחמה או שיגרה, ולא לארוע חבלני, או אסון טבע (למשל,

רעידת אדמה) כפי שעולה מהחשש של עיריית חיפה. עם זאת ציין, כי "המענה המיגוני הקיים של המכל הולם לעת הזו את האיומים הנגזרים מתרחישי היחוס המלחמתיים הרלוונטיים". אלה כוללים לדבריו פגיעה ישירה במכל. במילים אחרות, פיקוד העורף לא מתחייב לפגיעה ישירה במכל שלא במצב מלחמה כללי.

פיקוד העורף אחראי גם על צנרת ההולכה של האמוניה מהאניה למכל. לגביה ציין, כי כל עוד אין מצב מלחמתי, אין בעיה מבחינתו להעביר אמוניה בצנרת. פיקוד העורף אמנם ציין כי אין מניעה מבחינתו בהבאת אנית אמוניה, אולם הבהיר, כי האניה אינה באחריותו, אלא רק ההולכה היבשתית ממנה. על התצהיר חתום אל"מ גולן ואך.

תצהיר המטה לביטחון לאומי (מל"ל) ציין, כי ערך בחינה של איומים בטחוניים בהובלת תא"ל במיל"ל זאב צוק רם. צוק בר הוקלט באחרונה כמאשר, שביסס את הערכותיו על שיחות עם נדב שחר, מנכ"ל חיפה כימיקלים. במשרד ראש הממשלה הוסיפו, כי שוחח עם גורמים נוספים.

על פי הערכת המל"ל, התרחיש עליו מדברת עיריית חיפה הינו בעל סבירות נמוכה. הכוונה כנראה לחשש העיריה מפגיעה באניה שיגרום נזק השקול לחמש פצצות אטום. על פי התצהיר, העמדה נקבעה לאחר בחינת האיומים מול חיל הים, שירות הביטחון הכללי, משטרת ישראל ורשות הספנות והנמלים. התצהיר עוסק באמירה כללית ואינו מנמק מדוע מדובר בסבירות נמוכה, או האם מישוה מהגורמים האחרים הציג עמדה שונה.